

**15. GRAMMATICA : De getallen [les nombres] ; de hoofdtelwoorden (*les nombres cardinaux*) en de rangtelwoorden (*les nombres ordinaux*)**

Dit deel behandelt de getallen in het Frans. Net zoals in het Nederlands is er een onderscheid tussen *hoofdtelwoorden* (*nombres cardinaux*) en *rangtelwoorden* (*nombres ordinaux*) :

| <b>Nombres cardinaux</b> (hoofdtelwoorden)<br>(= getallen waarmee je <i>telt</i> ) | <b>Nombres ordinaux</b> (rangtelwoorden)<br>(= getallen waarmee je <i>ordent</i> ) |
|------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>un, deux, trois, ...</i><br>[een, twee, drie,...]                               | <i>premier, deuxième, troisième, ...</i><br>[eerste, tweede, derde, ...]           |

De hoofdtelwoorden worden gebruikt om objecten/mensen te *tellen*:

→ ik heb **twee** cola's gedronken / zij heeft **vier** verdachten gezien /...

De rangtelwoorden dienen om een *rangorde* of een *ordering* aan te brengen in een reeks objecten / mensen:

→ Ze is **tweede** geëindigd / Ik heb het **derde** boek gelezen / ...

**Les nombres cardinaux (hoofdtelwoorden)<sup>1</sup>**

0 zéro<sup>8</sup>

1 un

2 deux

3 trois

4 quatre

5 cinq

6 six

7 sept

8 huit

9 neuf

10 dix

11 onze

12 douze

13 treize

14 quatorze

15 quinze

16 seize

17 dix-sept

18 dix-huit

19 dix-neuf

20 vingt, 21 vingt-et-un, 22 vingt-deux, 23 vingt-trois,...

30 trente, 31 trente-et-un, 32 trente-deux, 33 trente-trois,...

40 quarante, 41 quarante-et-un, 42 quarante-deux, ...

50 cinquante, 51 cinquante-et-un, 52 cinquante-deux, ...

60 soixante, 61 soixante-et-un, 62 soixante-deux,...

70 **septante**<sup>2</sup>, 71 septante-et-un, 72 septante-deux,...

80 quatre-vingts<sup>7</sup>, 81 quatre-vingt-un<sup>3</sup>, 82 quatre-vingt-deux,...

90 **nonante**<sup>4</sup>, 91 nonante-et-un, 92 nonante-deux, ...

100 cent, 101 cent-un, 102 cent-deux, ...

200 deux-cents<sup>7</sup>, 201 deux-cent-un, 202 deux-cent-deux,...

1000 mille

10 000 dix-mille

100 000 cent-mille  
200 000 deux-cent-mille

1 000 000 un million<sup>5</sup>  
10 000 000 dix millions

1 000 000 000 un milliard<sup>6</sup>  
10 000 000 000 dix milliards

---

1. De spellingshervorming van 1990 staat toe dat alle samengestelde getallen verbonden worden met een *trait d'union* (koppelteken « - »). Deze regel geldt echter **niet** vlak voor of na de woorden *milliard/million* omdat deze als een zelfstandig naamwoord worden gezien.

2,4. In Belgisch Frans gebruikt men uitsluitend *septante* (70) en *nonante* (90) terwijl men in Frankrijk *soixante-dix* (70) en *quatre-vingt-dix* (90) gebruikt. Zorg ervoor dat je deze termen herkent en gebruik de juiste termen voor het juiste taalgebied, met andere woorden de Belgische vormen *septante* / *nonante* in België en *soixante-dix* / *quatre-vingt-dix* in Frankrijk.

3. Nee hoor, we zeggen **niet** *quatre-vingt-et-un* maar *quatre-vingt-un*

5,6. de woorden *un million* / *un milliard* worden als zelfstandige naamwoorden gezien en staan dan ook in het meervoud zodra men een veelvoud hiervan uitdrukt : **un million** - - -  
- > **deux millions**

7. Als de woorden *vingt* en *cent* in een veelvoud staan dan moeten ze door een « s » gevolgd worden : *quatre - vingts* / *cinq cents*. Deze regel verval echter zodra er een ander cijfer op volgt : *quatre-vingt-deux* / *trois-cent-trente-deux*.

8. Opgelet : *il a fait zéro faute* ; geen meervoudsvormen gebruiken na « zéro » !

#### - Enkele uitspraakregels :

- Van de getallen *huit*, *cinq*, *six*, *dix* spreken we (meestal) de laatste letter **niet** uit als het volgende woord met een medeklinker begint :
  - > *huit livres* [ **hui livre** ] ; *six bières* [ **si bière** ] ; *dix cocos* [ **di coca** ], *cinq personnes* [ **cin personne** ]
- Als het volgende woord met een klinker begint dan *verbinden* we beide woorden in de uitspraak (la liaison) :
  - > *huit amis* [ **huiTami** ] ; *six / dix élèves* [ **sizélève** ]
- Als *neuf* voor een woord met een klinker staat dan spreken we de « f » als « v » uit :
  - > *neuf ans* [ **neuVan** ] ; *neuf livres* [ **neuF livre** ]

## Les nombres ordinaux (rangtelwoorden)

.

|                            |                              |                                   |
|----------------------------|------------------------------|-----------------------------------|
| 1 <sup>e</sup> → premier   | 11 <sup>e</sup> → onzième    | 21 <sup>e</sup> → vingt-et-unième |
| 2 <sup>e</sup> → deuxième  | 12 <sup>e</sup> douzième     | 30 <sup>e</sup> → trentième       |
| 3 <sup>e</sup> → troisième | 13 <sup>e</sup> treizième    | 40 <sup>e</sup> → quarantième     |
| 4 <sup>e</sup> → quatrième | 14 <sup>e</sup> quatorzième  | 50 <sup>e</sup> → cinquantième    |
| 5 <sup>e</sup> → cinquième | 15 <sup>e</sup> quinzième    | 60 → soixantième                  |
| 6 <sup>e</sup> → sixième   | 16 <sup>e</sup> seizième     | 70 → septantième                  |
| 7 <sup>e</sup> → septième  | 17 <sup>e</sup> dix-septième | 80 quatre-vingtième               |
| 8 <sup>e</sup> → huitième  | 18 <sup>e</sup> dix-huitième | 90 <sup>e</sup> nonantième        |
| 9 <sup>e</sup> → neuvième  | 19 <sup>e</sup> dix-neuvième | 20 <sup>e</sup> vingtième         |
| 100 <sup>e</sup> centième  | 1000 <sup>e</sup> millième   | 1 000 000 millionième             |

### Opmerking 1: breuken uitdrukken in het Frans

We gebruiken deze telwoorden ook om breuken uit te drukken behalve voor :

- 1/2 *un demi* [een tweede]
- 1/3 *un tiers* [een derde]
- 1/4 *un quart* [een vierde]

En vanaf 1/4 wordt de breukvorming regelmatig :

→ *un cinquième, un sixième,..., un cinquantième,...*

### Opmerking 2 : het verschil tussen « un an » (jaar) en « une année » (jaar) ?

- We gebruiken « an » vooral na hoofdtelwoorden :

- *Il a quarante **ans** ./ J'y vais deux fois par **an**.*

- We gebruiken « année » om nadruk te leggen op de tijdsduur en we gebruiken dit woord vooral met bijvoeglijke naamwoorden en rangtelwoorden :

- *Cette année a été une terrible année / C'est la deuxième année que je vais en Italie*

### Opmerking 3 : de hoofdbewerkingen

- De benamingen van de bewerkingen zijn :

- > optellen : *additionner A et B*
- > aftrekken : *soustraire, ôter A de B*
- > vermenigvuldigen : *multiplier A par B*
- > delen : *diviser A par B*

- Het lezen van berekeningen :

- >  $12 + 13 = 25$  [*douze **plus** treize égale 25* OF *douze **et** treize égale 25*]

- >  $13 - 12 = 1$  [*treize **moins** douze égale 1*]

- >  $12 : 4 = 3$  [*douze **divisé par** quatre égale trois*]

- >  $50 \times 4 = 200$  [*cinquante **multiplié par** quatre égale deux cents*]